

MDC Sem.-3 Examination

501

Policy Communication

December-2024

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions: All the questions carry equal (14) marks.

Q.1 'જાહેર નીતિ' વિશે સમજાવો. તેમજ તેના વિવિધ પ્રકારો સાથે સમાજના વિકાસમાં રાજ્ય સરકારની ભૂમિકાની વિશે પણ વિસ્તારથી ચર્ચા કરો. (14 Marks)

Or

Q.1 (A) ભારતમાં સરકારી નીતિઓના સંચારમાં ઇન્ફર્મેશન અને કમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી (આઇસીટી) ના વિવિધ સાધનોનો ઉપયોગ એ કેવી રીતે મદદરૂપ બનેછે? તેને વિશે યોગ્ય ઉદાહરણોની મદદથી સમજાવો. (7 Marks)

Q.1 (B) 'કુંવરબાઈનું મામેરું' યોજના પર ટૂંકી નોંધ લખો. (7 Marks)

Q.2 ભારતમાં નીતિ ઘડવા માટે જવાબદાર સંસ્થાઓ વિશે જણાવી તેની ભૂમિકા વિશે વિશ્લેષણ કરો. તેમજ નીતિ ઘડતરની પ્રક્રિયામાં વિવિધ સરકારી અને બિન-સરકારી સંસ્થાઓ શું પાત્ર ભજવે છે?, તેના વિશે જણાવો. (14 Marks)

Or

Q.2 (A) નવી શિક્ષણ નીતિ (NEP) - 2020 પર સંક્ષિપ્ત નોંધ લખો. તેમજ ભારતીય શિક્ષણ ક્ષેત્રે સુધારાજનક નીતિ તરીકે આ નીતિની મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓ વિશે જણાવો. (7 Marks)

Q.2 (B) 'પોલિસી ફિડબેક' નો ખ્યાલ સમજાવો. તેમજ 'પોલિસી ફિડબેક' એ ભવિષ્યના નીતિ સંચારની વ્યૂહરચનાઓને કેવી રીતે પ્રભાવિત કરી શકે, તે વિશે જણાવો. (7 Marks)

Q.3 આપણા દેશના નાગરિકો વચ્ચે જાહેર નીતિના પ્રસારમાં વિવિધ સંચાર સાધનોની ભૂમિકાને વિશે જણાવો. (14 Marks)

Or

Q.3 (A) ભારતમાં પોલિસી કોમ્યુનિકેશનના સંદર્ભમાં માહિતી અધિકાર (રાઈટ ટુ ઇન્ફોર્મેશન) કાયદાના મહત્વની ચર્ચા કરો. (7 Marks)

Q.3 (B) ભારતમાં જાહેર નીતિના અમલીકરણના સામેના વિવિધ પડકારોનો વિશે જણાવો. (7 Marks)

Q.4 નીતિ દેખરેખ અને મૂલ્યાંકન (પોલિસી મોનિટરીંગ અને ઇવેલ્યુએશન) વિશે વિસ્તારથી સમજાવો. તેમજ નીતિ સંચાર(પોલિસી કોમ્યુનિકેશન)ને વિસ્તૃત રીતે સુધારવામાં તે કેવી રીતે મદદરૂપ થાય છે? જણાવો. (14 Marks)

Or

Q.4 (A) સરકારી નીતિઓને સમાજમાં હાંસિયામાં ધકેલાઈ ગયેલા અને ગ્રામીણ ક્ષેત્રની વસ્તીને વધુ સારી રીતે કેવી રીતે પહોંચાડી શકાય, તે વિશે જણાવો. તેમજ આ હેતુ માટે કયા સાધનોની ઉપલબ્ધ અથવા પ્રાપ્ય હોય, તેવા સાધનોનો ઉલ્લેખ કરો. (7 Marks)

Q.4 (B) ભારતમાં 'જાહેર નીતિ' ઘડવામાં મુખ્ય પડકારોનો ઉલ્લેખ કરો. કોઈપણ જાહેર નીતિ ઘડતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવા જેવી બાબતોનો પણ ઉલ્લેખ કરો. (7 Marks)

Q.5 નીચેના બાર પ્રશ્નોમાંથી સાત પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (14 Marks)

1. 'નીતિ આયોગ'નું જૂનું નામ શું છે અને તેનું નામ કયા વર્ષમાં બદલવામાં આવ્યું?
2. ભારતમાં વિવિધ સરકારી નીતિઓ વિશે જાગૃતિ લાવવા માટે જવાબદાર કોઈપણ બે સંસ્થાઓના નામ જણાવો.
3. 'પ્રધાનમંત્રી આવાસ યોજના' વિશે જણાવો.
4. અસરકારક નીતિ સંચાર માટે કોઈપણ બે અવરોધો વિશે જણાવો.
5. 'ગુજરાત નમો લક્ષ્મી યોજના' ની બે વિશેષતાઓ લખો.
6. 'પોલિસી મોનિટરીંગ'ના બે શ્રેષ્ઠ ઉદાહરણો આપો.
7. જેનો ઉપયોગ સરકાર દ્વારા નીતિ પ્રસાર માટે સૌથી વધારે થાય છે, તેવા કોઈ પણ બે સંચારના સાધનોના નામ જણાવો.
8. ઈ-ગવર્નન્સ' શું છે? સમજાવો.
9. ભારતમાં નીતિ-સંબંધિત દબાણ જૂથોના બે ઉદાહરણો વિશે જણાવો.
10. સરકારી સંચારમાં પારદર્શિતાને પ્રોત્સાહન આપતા હોય, તેવા બે કાયદાઓ વિશે જણાવો.
11. 'પાલક માતા પિતા યોજના 2024' ની મુખ્ય બે વિશેષતાઓ વિશે જણાવો.
12. પોલિસી કોમ્યુનિકેશનમાં 'ઈમ્પેક્ટ એસેસમેન્ટ' ના હેતુ વિશે જણાવો.

E888-3

Masters in Development Communication (MDC)
Third Semester Examination
MDC-501 Policy Communication
December - 2024
(English Version)

Total Marks: 70

Time: 2:30 Hours

Instructions: All the questions carry equal (14) marks.

Q.1 Define the 'Public Policy' in detail. With its various types. Also Discuss the role of State Government in development of society. **(14 Marks)**

Or

Q.1 (A) How does the use of ICT tools help in the communication of government policies in India? Explain it with the help of suitable examples. **(7 Marks)**

Q.1 (B) Write a brief short note on 'Kunvarbai nu Mameru' Scheme. **(7 Marks)**

Q.2 Analyze the institutions responsible for policy framing in India. What are the roles of various government and non-government bodies in policy formulation? **(14 Marks)**

Or

Q.2.(A) Brief note on New Education Policy (NEP) – 2020 and its salient features as an improved Policy in the field on Indian Education. **(7 Marks)**

Q.2 (B) Explain the concept of 'Policy Feedback' and how it influences future policy Communication Strategies? **(7 Marks)**

Q.3 Define the Role of Different Communication Tools in dissemination of Public Policy amongst the Citizen of our country. **(14 Marks)**

Or

Q.3 (A) Discuss the significance of the Right to Information (RTI) Act in the context of Policy Communication in India. **(7 Marks)**

Q.3 (B) Mention different challenges of Public Policy implementation in India. **(7 Marks)**

Q.4 Explain, 'Policy Monitoring and Evaluation' with its various stages. Also mention how does it contribute in improving 'Policy Communication'? **(14 Marks)**

Or

Q.4 (A) How can government policies be better communicated to marginalized and rural populations? What are the tools available for this purpose? Mention them. **(7 Marks)**

(Page No. 1)

(P.T.O.)

Q.4 (B) Mention major challenges framing a 'Public policy' in India. Also mention things to keep in mind while framing any Public Policy. (7 Marks)

Q.5 Attempt any Seven out of Twelve: (14 Marks)

1. What is the old name of 'NITI Aayog' and when it was renamed in which year?
 2. Name any two institutions which are responsible for creating awareness about various government policies in India.
 3. Explain in brief, 'Pradhan Mantri Awas Yojana'.
 4. Mention any two barriers to effective policy communication.
 5. Write down two features of 'Gujarat Nammo Lakshmi Yojana'.
 6. Define two best examples of 'Policy Monitoring.'
 7. Name any two communication tools, which are most commonly used by the Government for Policy Dissemination.
 8. What is 'E-Governance'? Explain.
 9. Give two examples of a policy-related pressure group in India.
 10. Which laws promotes transparency in government communication. Mention any two.
 11. Two main features of 'Palak Mata Pita Yojana 2024'.
 12. Mention the Purpose of an 'Impact Assessment' in Policy Communication.
-